

ÇATIŞMA

Kişilerin bazı durumlar ve konular üzerinde uzlaşmadığında ya da kişinin istediği iki şey birbiriyle çatıştığında ve birini seçmek istediğinde ortaya çıkan durumdur.

ÇATIŞMAYI ORTAYA ÇIKARAN NEDENLER NELERDİR?

- Farklı biliş
- Algı
- Duygu
- Bilinç dışı ihtiyaçlar
- İletişim becerileri
- Kültürel farklılıklar
- Rol farklılıkları
- Sosyal ve fiziksel çevre
- İletişim sürecinde verilen mesajın niteliği

ÖĞRETMEN OLMAK

Biz bilincine sahip öğretmen, ilişkilerinde

üç şeyi canlı tutar:

1. Ben 2. Sen ve 3. İlişki.

Biz bilincini yaşatabilmek için önce kişinin

kendini bir değer olarak görmesi,

‘Ben varım ve değerliyim.’

diyebilmesi gerekir. Bunu yaparken

aynı zamanda ilişki içerisinde olduğu

diğerine de

‘Sen varsın ve değerlisin.’

mesajını verir. Yine aynı zamanda

‘Sen ve ben bu yolculuğu bir ilişki

içinde,beraber yapıyoruz, biz yoldaşız.’

mesajını verir.

Biz bilinci içerisindeki öğretmen,

arkadaşlarıyla, öğrencilerle, velilerle,

toplumla bir yolculuk yaptığının

farkındadır, yoldaşlık duygusu

içerisindedir. Öğretmen, öğrencileriyle

ilişkinin kutsal olduğunu bilir ve adeta

ibadet bilinci içinde bu ilişkiyi canlı

tutmaya kendini adar.

DOĞAN CÜCELOĞLU & İRFAN ERDOĞAN

“Öğretmen Olmak, bir can’a dokunmak”

ÇATIŞMA TÜRLERİ

• ÇATIŞMADAN KAÇMAK

KAYBET-KAZAN VEYA KAYBET-KAYBET :

Bireyin sorunu görmezden gelip küserek, kaçarak ya da sorun yokmuş gibi davranarak çatışmadan kaçması durumudur. Kaçan kişi kaybedip karşısındaki kazanabilir veya iletişime geçilmemesi durumunda her iki kişi de olaydan zararlı çıkabilir.

• SALDIRGAN VE YIKICI TEPKİLER

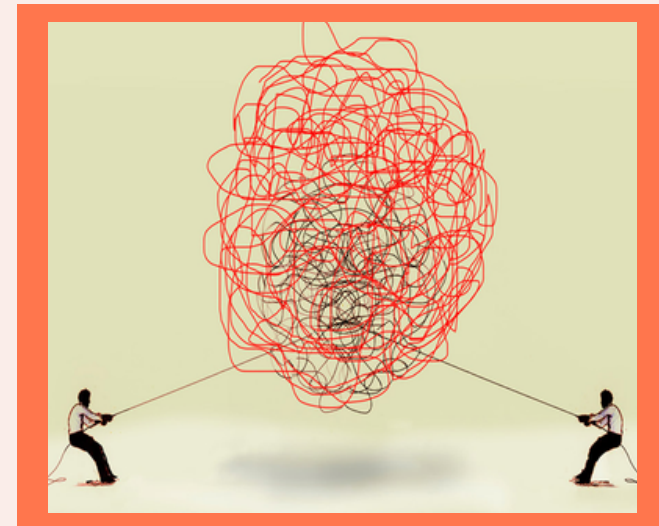
KAZAN-KAYBET :

Güçlü olanın güçsüze tehdit ederek, şantaj yaparak, küfrederek ya da saldırgan davranışlarda bulunarak amaç doğrultusunda kendisinin kazanması ve karşısındakinin kaybetmesi durumudur. Kişiler üzerinde telafisi olmayan olumsuz etkiler meydana getirebilir.

• YAPICI, BARIŞÇIL VE ONARICI TEPKİLER

KAZAN-KAZAN :

Kişilerin karşılıklı konuşarak, olayların artı ve eksilerini tartışarak, kimsenin zarar görmemesini sağlayarak, empati kurarak sorunları çözüme kavuşturması durumudur.

• KAPLUMBAĞA (GERİ ÇEKİLME)

Çatışmadan kaçınmak için geri çekilirler. Sorun çıkaran kişiden uzak dururlar. Çaresizlik hissederler. Çatışmayla yüz yüze gelmekten, kabuğuna çekilmenin daha iyi olduğuna inanır.

• OYUNCAK AYI (YATIŞTIRMA)

Başkaları tarafından kabul edilmeyi ve sevilmeyi isterler. Tatsızlık çıkmaması için çatışmadan kaçınılması gerektiğini düşünürler. İlişkinin devamı için kendi çıkarlarından vazgeçerler.

• TİLKİ (UZLAŞMA)

Hem kendi amaçlarına hem de ilişkilerine orta derecede önem verirler. Uzlaşma ararlar. Kendi amaçlarının bir kısmından vazgeçerler ve çatıştıkları kişiyi de amaçlarının bir kısmından vazgeçirmeye ikna ederler.

• KÖPEK BALIĞI (GÜÇ KULLANMA)

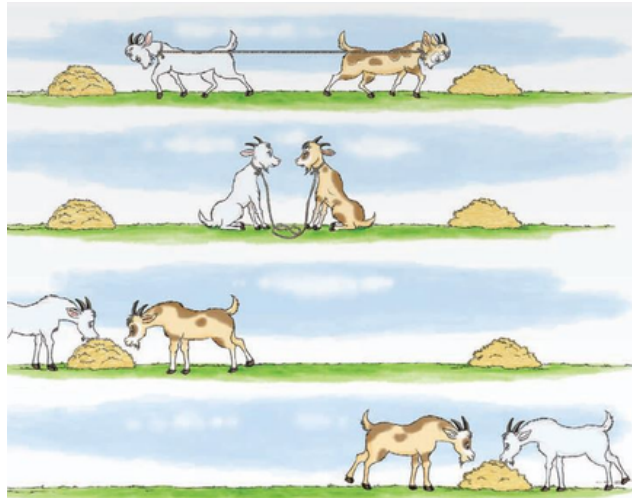
Çatıştığı kişiyi zorlar ve kişi üzerinde güç kullanmayı dener. Kendi amaçları çok önemlidir ama ilişkileri önemsizdir.

• BAYKUŞ (YÜZLEŞME)

Hem amaçlara hem de ilişkilere önem verirler. Sorunun çözümü için çabalarlar. Tarafların her ikisi de kazanır.

ÇATIŞMA ÇÖZME EYLEM BASAMAKLARI

- **Kızgınlığınızı kontrol altına alın.**
- Öğrencinize yaklaşmadan önce bir kez daha düşünün.
- **Olumlu bir hava oluşturun.**
- **Öğrencinizi uzlaşmaya ve konuşmaya davet edin.**
- İyi niyetli olduğunuzu gösterin.
- Onu dikkate aldığınızı ve önem verdiğinizi gösterin.
- Durumu iyileştirmek için çalışın.
- Sakinliğinizi koruyun.
- Öğrenciniz için önemli olan hususları ortaya koyun ve duyguları paylaşın.
- Etkili konuşma ve dinleme tekniklerini kullanın.
- İhtiyaçları ve çıkarları belirleyin.
- **Olası çözümleri değerlendirin ve uygun çözümleri belirleyin.**
- Belirli bir süre sonra çözümlerin işleyip işlemediğini kontrol edin.

DOĞRU VE YANLIŞLAR

- **Anlaşmazlık ve tartışma her zaman kötüdür.** (Yanlış: Tüm anlaşmazlık ve tartışmalar her zaman kötü değildir. Aslında sağlıklı bir biçimde ele alınırlarsa gelişmemize, farklı düşünme biçimi kazanmamıza ve işbirliğine yol açarlar).
- **İnsanlar anlaşmazlıklarda çok öfkelendikleri için kendilerini kontrol etmelerinin bir yolu yoktur.**

(Yanlış: Pek çok kişi böyle düşünür ama öfkenin kontrolü mümkündür ve öğrenilebilen bir beceridir).

- **Tartışmalar bizi geliştirebilir.**

(Doğru: Karşımızdakini aktif bir biçimde dinlediğimiz ve öfkemize hakim olduğumuz sürece her zaman için tartışmalardan öğreneceğimiz yeni şeyler vardır. Aynı şekilde karşımızdaki kişiler de bizden öğrenebilirler).

- **Anlaşmazlıklardan doğan kavgalardan kaçmak zayıflık belirtisidir.**

(Yanlış: Anlaşmazlığın çok doğal olduğunu kabul edip, bunu fiziksel kavgaya dönüştürmemek en iyisidir. O yüzden çatışma çözme becerilerini kullanarak kavgadan kaçınmak korkaklık ya da zayıflık değil, aksine sağduyulu ve akıllıca bir davranıştır).

- **Yakın arkadaşlıklar arasında anlaşmazlıklar ya da tartışmalar olmaz.**

(Yanlış: Yakın arkadaşların da ihtiyaçları, fikirleri ve değerleri zaman zaman çatışabilir. Önemli olan bu çatışmaları etkin bir biçimde çözebilmektir).

OKUL REHBERLİK SERVİSİ

KÜBRA ERCAN ERBASTI